

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

PELILLISYYS JA LEIKILLISYYS SOSIAALITYÖSSÄ

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tytti Sarika Hytti, Socca

OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN MALLI

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN JOHTAMINEN

[Ajankohtaista](#)[Hyvinvointijohtaminen](#)[Tiedon hyödyntäminen](#)[Vaikuttavat toimet](#)[Osallisuuden edistäminen](#)[Turvallisuuden edistäminen](#)[Kansallinen tuki ja verkostot](#)[Yhteystiedot](#)

[THL.FI](#) > [AIHEET](#) > [HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN JOHTAMINEN](#) > [OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN](#) > [HEIKOIMMASSA ASEMASSA OLEVIENTEN OSALLISUUS](#)
> [OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN MALLIT](#) > [PELILLISYYDEN HYÖDYNTÄMINEN SOSIAALITYÖSSÄ](#)

HYVINVOINNIN JA
TERVEYDEN EDISTÄMISEN
JOHTAMINEN

Osallisuuden edistäminen

Heikoimmassa asemassa
olevien osallisuus

Osallisuuden edistämisen
mallit

Kumppanuusrahoitusm
alli >

Luovat menetelmät
vahvistavat osallisuutta >

Näin aktivointi lisää
työttömien osallisuutta >

Pelillisyyden hyödyntäminen sosiaalityössä

PELILLISYYS
SOSIAALITYÖSSÄ

Pelillisyyden maailma on laaja ja täynnä mahdollisuuksia. Pelejä ja pelillisyyttä on osattu hyödyntää viime vuosina monilla eri aloilla kuten oppimisen ja terveydenhuollon parissa. Myös sosiaalialalla tehdään entistä enemmän pelillisyyteen liittyvää kehittämistä ja käytännön

PELILLISYYTEEN LIITTYVÄT OSALLISUUDEN PALASET

- Pelitarina sosiaalityön välineenä
- Pelaaminen sosiaalisesti vahvistavana toimintana
- Pelin kehittäminen toimijuuden mahdollistajana
- Pelillisuus ja leikkillisuus arvioinnin apuna

Toimintamallit on arvioitu osana Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke – Sokran ja ESR TL5 -hankkeiden yhteistä Osallisuuden palaset -kehittämistyötä.

PELAAMISEN KOKEMUS- OSAAJAT

Pelaamisen ympärille rakentunut kokemusosaaminen sosiaalityössä on uusi asia.

Erilaisia rooleja: toimintamallien kehittäjinä, kokemuskouluttajina ja vertaisina ryhmissä

”Hyvää näkökulmaa erilaisilta tekijöiltä. Tarkoitan ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden yhteistyötä.”

”Kokemusasiantuntijan näkökulmat olivat hyviä ja tulen niitä hyödyntämään.”

ASIAKKAAT

kotona paljon digipelejä pelaavat
nuoret aikuiset

nuoret aikuiset, joilla on haasteita
sosiaaliin tilanteisiin liittyen ja
vaikeuksia lähteä kotoa liikkeelle

pitkään kotona olleet maahan
muuttaneet miehet ja naiset

INNOKYLÄN TOIMINTAMALLIT

NUORET
AIKUISET

Pelitarina
sosiaalityön
välineenä

Pelaaminen
sosiaalisesti
vahvistavana
toimintana

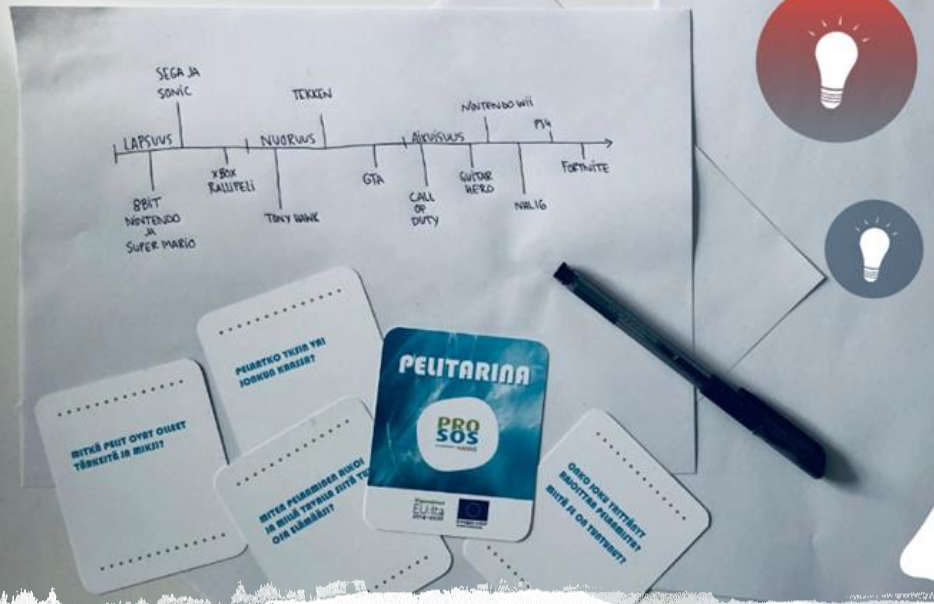
MAAHAN
MUUTTANEET

Pelillisuus ja
leikillisuus
arvioinnin
apuna

Pelin
kehittäminen
toimijuuden
mahdollis-
tajana

PELITARINA SOSIAALITYÖN VÄLINEENÄ

Tytti Hytti ja Pekko Kähkönen

Vuoden 2019 Hyvä käytäntö – kunniakirja

Lue lisää täältä: [Pelitarina](#)

- Pelitarinan avulla asiakas kertoo ammattilaiselle elämäntarinaansa pelaamisen ja pelimuistojen kautta
- Uudenlainen vuorovaikutussuhde, oman elämän jäsentymistä, vertaistukea, koulutuspolkuja, motivoitumista palveluihin

PELAAMINEN SOSIAALISESTI VAHVISTAVANA

- Nuorten aikuisten matalan kynnyksen ryhmät ja sosiaalisen kuntoutuksen ryhmät
- Seurapelit, digitaaliset hyötypelit, pelillinen toiminta, esim. geokätköily
- Hyvä tapa tutustua nuoreen; uudet roolit
- Houkutin tulla mukaan, kynnyksen madaltaminen
- Nuoret itse suunnittelemaan
- Pelit keskustelun apuvälineinä ja osallistuminen helpottuu

**PRO
SOS**
..... HANKE

OTA PROSOS – HANKKEEN HYÖTYPELILISTA KÄYTTÖÖN!

HYÖTYPELILISTA

Tämä lista on päivitetty maaliskuussa 2019.
Muutokset mahdollisia.

http://www.socca.fi/files/7161/Hyotypeli-listaus_PRO_SOS_hanke.pdf

Ota yhteyttä:
Terhi Bäckman
p. 09 310 44025

KUNTOUTUSOHJAUS

Stadin asukastalot

Helsinki

PRO
SOS
***** HANKE

Socca
Pääkaupunkiseudun
sosiaalialan osaamiskeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

SUOMEEN MUUTTANEILLE
NAISILLE

Toimintaa
Keskustelua
Suomea
Kavereita

- Heikosti suomea puhuvat ja luku- ja kirjoitustaidottomat maahanmuuttajanaiset
- Tavoitteena on kokonaisvaltainen, elämän osa-alueet kattava arviointi, jossa keskeistä on saada vahvuudet ja osaaminen esille
- Osallisuutta lisää leikillisillä, pelillisillä ja toiminnallisilla menetelmillä ja selkokiekisellä Elämän selvittämisen ympyrällä
- Materiaalit: www.socca.fi/kielistartti

PRO
SOS
***** HANKE

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIOPISTO
SEINÄJOEN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Socca
Pääkaupunkiseudun
sosiaalialan osaamiskeskus

SONet BOTNIA

SOCOM
Kokkila City -Seurien
osaamiskeskus

PIKASSOS

VASSO

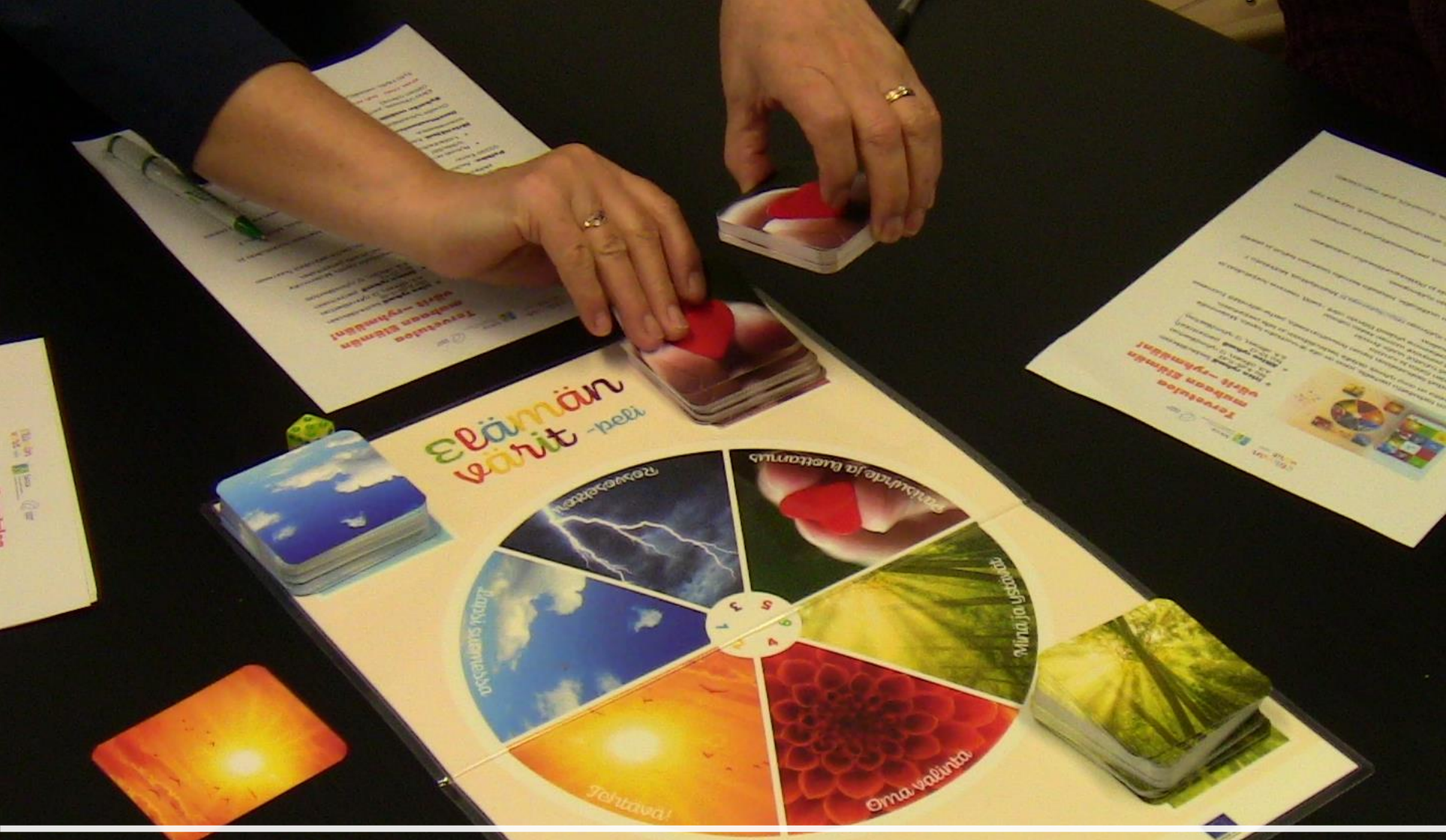
Sosiaalialan osaamiskeskus
Vares -Oikarinen

KOSKE
Kokkila City -Seurien
osaamiskeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

ELÄMÄN VÄRIT –PELI KYSYMYKSIÄ & TEHTÄVIÄ

PELILLISYYS JA LEIKILLISYYS LISÄÄVÄT OSALLISUUTTA

Vaikka pelillisyyden ja leikillisyyden muodot, toiminta ja asiakasryhmät ovat vaihdelleet, löytyy samankaltaisia leikillisyyden ja pelillisyyden hyötyjä

Voimavara- lähtöisyyttä ja vahvuuksia esiin

Ryhmän aikana on huomattu, että ihmisillä on paljon yllättäviäkin voimavaroja, jotka tulevat esille yhdessä toimimalla. – maahanmuuttajanaisten ryhmä

Joka kerta saatiin jotain uutta pientä tietoa nuorten kiinnostuksen kohteista ja vahvuuksista, jota ei luultavasti olisi toimistotapaamisella olisi tullut esiin.

Asiakkaani olivat hirveän innostuneita, kun pääsivät osoittamaan pätevyyttä ja tietoutta minulle. Sosiaalityö menee usein ongelmakeskeiseksi. Pelitarina laajensi asiakkaan persoonaa ja elämää ihan eri ulottuvuuksiin. Tuo taitoja esiin.

**Valtasuhteiden
purkamista**

**Tasa-
arvoisempaa
kohtaamista**

**Yhteistoimintaa
Luottamussuhde**

Asiantuntijuus nuorelle: Ei ollut ohjaaja-ohjattava-asetelmaa tai joskus roolit kääntyivät niin, että nuoresta tuli ohjaaja jossain jutussa ja työntekijästä ohjattava. Ryhmä mahdollisti viranomaisleiman riisumisen.

Toimistossa sosiaalityöntekijät ovat aina olleet muurin takana. Tässä se on rikottu. Tässä nähdään samalla tasolla.
– sosiaalisen sirkuksen ryhmä

Asiakkaat kertoivat, että ryhmässä on helpompi luottaa viranomaisiin sekä puhua omasta tilanteesta vapautuneesti ja rehellisesti. –
sosiaalisen sirkuksen ryhmät

Mahdollisuus tutustua asiakkaiden maailmaan

Helpolla tavalla tutustuu asiakkaan elämään todella monipuolisesti. Oli yllättävää, miten syviin muisteluihin nuoret lähtivät Pelitarinan kautta.

Hyötypelien pelaaminen antaa työntekijälle mahdollisuuden päästä hieman syvemmälle siihen maailmaan, jossa nuoret elävät.

KieliStartti on työntekijälle hieno tilaisuus päästä asiakaskuntaa lähelle.

Pelin kehittämisryhmästä lisää ymmärrystä ja tietoa asiakkaiden elämäntilanteista.

**Monipuolinen
tapa keskustella**

**Asiakkaan oma
tieto ja
kokemukset**

**Vaikeiden
asioiden käsittely
ja tunteiden
ilmaisu**

”.. Pelin kautta tulee mukava tunne ja turvallinen olo, uskaltaa sanoa mitä muuten ei sanoisi tuntemattomille ihmisille, todella tärkeä toiminnassa.” - maahan muuttaneiden naisten ryhmä

”Itseensä käpertynyt mies muuttui kuin eri henkilöksi, kun sai puhua peleistä ja se kantoi myös muihin asioihin; hän pystyi puhumaan vapautuneemmin kaikesta.”

”Nuorten mielestä oli helppo puhua aiheista, koska ne tulivat tällaisen pelin kautta. Peli on hyvä keino puhua vaikeita asioita.”

Leikillisuus tukemaan yhteiskehittä- mistä

Leikillisyyden eri muodot voivat tukea yhteiskehittämisen prosessia, johon kuuluu tutustuminen, ihmettely, luottamuksen rakentuminen, sanojen löytäminen, dialogi ja tulosten muotoileminen (vrt. Isola ym. 2017, 32).

Leikillisuus tukee yhteiskehittelyn hyvää ilmapiiriä

Yhteiskehittelyprosessi voi vahvistaa osallistujien hyvinvointia:

”Tunnen, että tein jotakin hyödyllistä. Koen, että oli tärkeää, sanoa omia mielipiteitä ja jakaa kokemuksia. Ryhmä oli kuin pelastus minulle.”

Oman elämän osallisuutta

Positiivisuutta, aktiivisuutta, oma elämä jäsenyi, löytyi unelmia, arkeen sisältöjä, opinto, -ja työelämäpolkuja, kielitaitoa, uusia ystäviä

”Kaikista isoin muutos on tapahtunut psyykkisessä puolessa. Jos sen saa tuollaisella ryhmällä muutettua noin positiiviseksi, niin pienempi menoreikä se on kuin se, että he masentuvat, ovat kotona, käyvät lääkärissä ja lääkkeiden kulutus lisääntyy.” - omainen

Alun epäusko on muuttunut
kokemukseksi siitä, että
asiakkaan kanssa päästiin
paremmin vuoro-
vaikutukseen.

Painavaa kepeyttä
asiakastyöhön

Uudenlaista työtapaa ja
vaihtelua normaaliin
asiakastyöhön

Leikit ja pelit eivät ole vitsejä,
ne ovat haasteellisia vetää ja
ne ovat tärkeitä toiminnallisia
menetelmiä.

Toiminnallisuuden ja
leikillisyyden hyöty - aivan
uskomaton voima näissä

Työntekijöiden Innostus

voimavaroja,
innostusta ja
halua innostaa

uskoa ihmisen
voimavaroihin,
uskoa
sosiaalityöhön

REUNA-EHTOJA

- Toimitaan asiakkaan ehdoilla
- Asiakkaat ja pelaamisen kokemusasiantuntijat mukaan suunnittelemaan ja yhteiskehittämään toimintaa
- Työntekijän rooli fasilitoijana, kanssaopijana ja kumppanina: avointa asennetta, ohjaustaitoja ja joskus mukavuusalueelta poissiirtymistä
- Työntekijän kannattaa tutustua menetelmiin etukäteen ja kokeilla niitä itse
- Menetelmät virittävät keskusteluja ja niille kannattaa luoda tilaa ja aikaa
- Eettisyys – miten työskentely palvelee asiakasta?
- Organisaatiossa riittävät resurssit: työaika, lisenssit, välineet, menetelmäkoulutukset

LUE LISÄÄ

- www.socca.fi/pelillisuus
- Miten pelillisuus ja toiminnallisuus voivat edistää asiakkaan osallisuutta palvelutarpeen arvioinnissa? Teoksessa Zechner, M. (toim.) Näkökulmia palvelutarpeen arviointiin. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja julkaisuja 144.
- **"Painavaa kepeyttä asiakastyöhön" - miksi leikillisyyttä ja pelillisyyttä kannattaa hyödyntää sosiaalisessa kuntoutuksessa ja sosiaalityössä?**
- THL-verkkouutinen 5.6.2019: Pelejä ja pelinkehittämistä voi hyödyntää myös sosiaalityössä
- <https://www.talentia-lehti.fi/pelit-aikuissosiaalityon-kayttamaton-mahdollisuus/>

PRO SOS

Uudenlaista sosiaalityötä
yhdessä rakentamassa

..... HANKE

11.6.2019

